

Molnet vid Hovs hallar

Berättelse

Sommaren 1956 spelade Ingmar Bergman in en av sina mest kända filmer, *Det sjunde inseglet*. Bergman var då 38 år gammal. Det mesta av filmen filmades i en studio i Råsunda utanför Stockholm, men några av de viktigaste scenerna gjordes ute i naturen, vid havet i Hovs hallar på Bjärehalvön i Skåne. Där finns dramatiska klippor och en strand full av små stenar.

Att filma på den platsen var en stor utmaning. Kamerorna på 1950-talet var enormt tunga, och en av dem vägde nästan hundra kilo. Fotografen Gunnar Fischer och hans medhjälpare fick släpa utrustningen ända ner till stranden, vilket var ett tungt arbete i sig. Vädret kunde dessutom ändras snabbt vid kusten, och det gjorde planeringen svår.

En eftermiddag blev vädret allt sämre. Det blåste hårt, och ett oväder närmade sig från havet. Bergman bestämde därför att de skulle packa ihop och avsluta dagen. Flera av skådespelarna lämnade platsen och åkte tillbaka till sitt boende, eftersom de trodde att arbetet var klart.

Men i samma stund som de höll på att packa, fick Bergman syn på något ovanligt. Högt på himlen drev ett egendomligt, mörkt moln, som han och Gunnar Fischer tyckte var fantastiskt. Bergman insåg genast att molnet skulle passa perfekt i slutet av filmen, där döda människor dansar i väg över en kulle. Men molnet skulle snart driva bort, så de hade bara några minuter på sig.

Fischer ställde snabbt tillbaka den tunga kameran på rätt plats. Problemet var att de flesta skådespelarna redan hade åkt hem. Eftersom det viktigaste var att hinna fånga molnet, fick några tekniker och ett par turister som råkade vara där hoppa in i stället. De ställde sig på rad, höll varandra i händerna och dansade mot himlen, fastän de inte hade någon aning om vad scenen egentligen handlade om.

Resultatet blev en av filmhistoriens mest kända bilder: mörka gestalter som dansar i en lång rad mot en dramatisk himmel. Scenen kallas "dödsdansen". Den planerades aldrig i förväg utan blev till på bara några minuter, tack vare ett moln, en snabb fotograf och en regissör som vågade ändra sina planer.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
spela in	göra en film
studio	en byggnad där man filmar inomhus
utmaning	en svår uppgift som kräver ansträngning
utrustning	de verktyg och maskiner man behöver
släpa	dra något tungt med kraft
oväder	hårt och dåligt väder med vind och regn

ORD	FÖRKLARING
egendomlig	ovanlig och lite konstig
insåg	förstod plötsligt
tekniker	person som sköter tekniken bakom filmen
gestalt	en mänsklig figur man ser, ofta som siluett
siluett	en mörk form mot en ljusare bakgrund

Läsförståelsefrågor

- Hur gammal var Bergman när han spelade in *Det sjunde inseglet*?
 - 28 år
 - 38 år
 - 48 år
- Var filmades de flesta scenerna i filmen?
 - Vid havet i Hovs hallar
 - I en studio i Råsunda
 - På ön Fårö
- Varför var det tungt arbete att filma på stranden?
 - Kameran vägde nästan hundra kilo och måste bäras ner
 - Det fanns inga vägar dit
 - Skådespelarna ville inte arbeta
- Vad fick Bergman att vilja filma igen, efter att han hade beslutat att sluta?
 - Solen kom fram
 - Han såg ett ovanligt moln på himlen
 - Skådespelarna kom tillbaka
- Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 - De flesta skådespelarna hade redan åkt hem när molnet syntes.
 - Scenen var noga planerad i förväg.
 - Filmen vann en stor internationell prisutmärkelse.
- Varför fick tekniker och turister vara med i scenen? (Skriv ett kort svar.)
- Vad menas med att dödsdansen “blev till på bara några minuter”? Förklara med egna ord.
- Texten säger att Bergman var “en regissör som vågade ändra sina planer”. Vad betyder det i den här situationen?
- Varför tror du att just denna bild har blivit så känd? (Inferens – motivera ditt svar.)

Diskussionsfrågor

- Bergman bytte plan i sista stund och fick ett fantastiskt resultat. När kan det vara klokt att ändra en plan?
- Ibland krävs det att hela laget hjälps åt snabbt. Berätta om en gång då en grupp löste något tillsammans.
- Varför tror du att människor i hela världen fortfarande tittar på en svartvit film från 1957?

- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då ett oväntat tillfälle ledde till något bra.